

DUOGÁŠ JA ULBMIL

Dát lea jearaldat dutnje searvat dutkanprošektii mii galgá čielggadit ássiid bátnedearvvašvuodadili dihto gielddain Finnmárkkus. Dán dutkamis galgá áigeguovdilis bátnedearvvašvuodadilli iskojuvvot das ahte leat go bániin ráiggit ja deavdimat, algnavuolši dahje ballu vuolgit bátnedoaktára lusa. Ja iskkademiide gullá maid dat man olu njálbmedilli váikkuha eallinkvalitehtii ja čielggadit man dávjá bátnedearvvašvuodabálvalusat geavahuvvojit ja man duhtavaččat olbmot leat bátnedearvvašvuodabálvalusain.

Iskkadeami ulbmil lea čilget bátnedearvvašvuodadili vai lea vejolaš fállat buohkaide seammá dássásaš bátnedikšofálaldaga juohkehačča sierra dárbbuid ektui. Dán láhkai sáhttit leat mielde buorideamen álbmoga bátnedearvvašvuodadili. Don leat bovdejuvvon searvat iskkadeapmái go leat gaskal 18-75 jagi boaris, leat ožžon diimmu almmolaš dearvvašvuodabálvalusas dan áiggis go dieđut čohkkejuvvojit ja orut gielddas mii lea válljejuvvon gielddaid searvvis. Lea Sámi dearvvašvuodadutkama guovddáš, Romssa Universitehta ovtta Finnmárkku fylkkagielddain ja Davvi-Norgga Bátnedearvvašvuodabálvalusa Gealboguovddážiin geat čadahit iskkadeami.

MAID SISTTISDOALLÁ ISKKADEAPMI?

Jos vuolggát mielde iskkadeapmái de bivdit du deavdit jearahallanskovi. Skovis leat gažaldagat bátnedearvvašvuodabálvalusa geavaheami birra, movt du mielas lea du iežat bátn- ja njálbmedearvvašvuohta, veaháš borramušvieruid ja borgguhandábiid birra ja muhtun gažaldagat vel mat guoskkahit ekonomiija, barggu ja etnalaš gullelašvuođa. Sullii 10-15 minuhta ádjána deavdit jearahallanskovi. Mii sihtat du addit skovi bátneklinihka bargiide.

Bátnedoavttir dahje bátnedivššár de nuvtá iská du bániid, váldá røntgengovaid, dárkkista bátnelogu, deavdimiid ja lea go dus leat ráiggit bániin dahje algnavuolši. Dát registrerejuvvojit bátneguovddáža journála vuogádahkii. Mii jearrat dus vuoigatvuođa oažžut geavahit journáladieđuid dutkama várás.

Mii bivdit maid lobi čatnat dieđuid du birra eará dutkanulbmiliid registariidda mat gullet bátnedearvvašvuhhtii. Dát dáhpáhuvvá dušše jos Regional komite for

medisinsk og helsefaglig forskningsetikk – REK nord dan dohkkeha. Registarat sáhttet leat oaju, buozanvuoda, medisiinnaid, dietnasa, oahpu, fidnu ja dieđuid birra eará dearvvašvuodaisskkademiin main lea oassálastán. Ovdamearkkat dákkár registariidda leat Oadjoregistar ja Reseptaregistar. Buot dáin oktavuođain sihkkojuvvo namma ja persovdnummir. Dáhkádušfitnodagat dahje eará kommersiála ásausat eai beasa oaidnit dáid dieđuid.

Jos šaddá dárbu čatnat dieđuid eará registariidda, de dat dahkko gurgadasnummira bokte mii lea ráddjojuvvon dovdameahhtumin Romssa Universitehtas.

Prošeaktaloahpaheapmi lea 31.12.2027. Maŋŋil dán anonymiserejuvvojit buot dieđut.

Foto: Colourbox.com

OVDAMUNIT JA HEITTOT BEALIT

Bátneiskkadeami searvama ektui eai vurdojuvvo ere-noamáš váttisvuodat. Don oažžut dieđuid bátneiskka-deamis ja ávžžuhusa bátnedikšumii jos lea dárbu. Dus lea vejolaš gielddit muitaleames iskkadeami bohtosiid dutnje.

MII DÁHPÁHUVVÁ DIEĐUIGUIN DU BIRRA?

Dieđut mat registrerejuvvojit du birra galget dušše geavahuvvot nu go iskkadeami ulbmilis lea čilgejuvvon. Buot dieđut galget meannuduvvot nama ja riegá-dannummira haga, dahje eará dieđuid haga mat sáhttet mitalit gii don leat.

Lea dušše dohkkehuvvon bargit prošeavttas geat ožžot nammalisttu ja geat sáhttet guorrat dieđuid dutnje. Lea veadjemeahttun identifiseret du iskkadeami bohtosiid vuodul ge go dat almmuhuvvojit.

VUOIGATVUOHTA O Aidnit ja Sihkkut Dieđuid du Birra

Jus don miedihat searvat iskkadeapmái, de lea dus vuoigatvuohta beassat oaidnit makkár dieđut leat registrerejuvvon du birra. Dus lea maid vuoigatvuohta divvut vejolaš boasttuvuodaid dain dieđuin maid mii leat registreren. Jus don geassádat iskkadeamis, de sáh-

tát gáibidit ahte čohkkejuvvon dieđut sihkkojuvvojit, earret jus dieđut leat juo geavahuvvon analysain dahje dieđalaš almmuhemiin.

MEANNUDANOVDASVÁSTÁDUS

Romssa universitehta hálldahuslaš direktevrra bokte lea diehtomeannudanovddasvástideaddji.

EKONOMIJA

Iskkadeapmi ruhtaduvvo Dearvvašvuodadirektoráhta dutkanruđaid ja Finnmárkku fylkkagieldda ruhtadoarjagiid bokte. Ii goappásge leat beroštusriiddut iskkadeamis.

DÁHKÁDUS

Oasseváldit leat dáhkiduvvon pasieantavahátbuhtaduslága bokte.

BUHTADUS

Buot oasseválddit leat mielde vuorbádeamen čieža páhka el-bátnekustta ja ovtta iPad.

MIEĐIHEAPMI SEARVAT ISKKADEAPMÁI BÁTNEDEARVVAŠVUOHTA DAVVIN

Jos háliidat searvat iskkadeapmái, de bivdit du vuolláičállit ahte don miedihat iskkadeapmái ja leat mielas vástidat jearahallanskovi maid attát bátneklinihka bargiide.

MUN HÁLIIDAN SEARVAT ISKKADEAPMÁI.

(Vuolláičála, beaivi)

DIEÐUT ISKKADEAMI BOHTOSA BIRRA

Iskkadeami bohtosat almmuhuvvojit raporttain ja riikkaidgaskasaš dieđalaš áigečállagiin. Čoahkkáigeassu bohtosiin almmuhuvvo maid iešguđetlágan mediakanálaid bokte.

EAKTODÁHTOLAŠ SEARVAN

Lea eaktodáhtolaš searvat iskkadeapmái. Don sáhtát vaikko goas ja alma makkárge čilgehusa haga geassádit iskkadeamis. Dat ii váikkut dutnje mange láhkai jos it váldde vuostá bovdejumi ahte bátnedearvvašvuohta váldá duinna fargga oktavuoda.

Jos háliidat oassálastit, de bivdit du vuolláičállit miediheami oassálastimii maŋimuš siiddus.

Jos don dál miedihat oassálastit, de lea dus vejolaš maŋnil geassádit ja dat ii boađe váikkuhit bátnedikšumii mange láhkai.

Jos don háliidat geassádit iskkadeamis dahje jus leat gažaldagat iskkadeami birra, de sáhtát váldit oktavuoda Prošeaktaoktiiheiveheddjiin Ann Karin Pilskog Olsen, tlf. 41498221, e-poasta: ann.karin.olsen@ffk.no dahje

Ossodatjodiheddjiin Siw Jespersen, tlf. 77646305, e-poasta: siw.jespersen@uit.no

Don gávnnat eambbo dieduid guorahallama birra min neahttasiiduin <http://site.uit.no/tannhelseinord/>

BURES BOAHTIN ISKKADEAPMÁI

JEARALDAT SEARVAT DUTKANPROŠEKTII BÁTNEDEARVVAŠVUOHTA DAVVIN